— взаимодействие с предприятиями и прежде всего Белорусской железной дорогой по подготовке специалистов на контрактной основе;

— сочетание стажировки преподавателей с руководством производственной, преддипломной практиками, дипломным проектированием, научным руководством подготовкой магистрантов, аспирантов на предприятиях Белорусской железной дороги и других ведомств, в ВУЗах и НИИ республики Беларусь и за рубежом;

— сотрудничество высших учебных заведений (кафедр, факультетов, других подразделений) с предприятиями по совершенствованию подготовки специалистов на основе повышения взаимной ответственности и заинтересованности в улучшении качества подготовки специалистов;

— осуществление контроля качества подготовки специалистов в целях анализа, обобщения и распространения положительного (передового) опыта кафедр, факультетов, других подразделений ВУЗов;

— улучшение качества подготовки на основе интеграции обучения с производством и наукой.

В новых условиях (появления предприятий, занятых и производством, и перевозкой, и торговлей, и оказанием услуг), обуславливающих необходимость знаний бухгалтерского учета, анализа и аудита (без учета отраслевой специфики), в подготовке специалистов особое значение приобретает задача научить "учиться, чтобы соответствовать требованиям XXI века", решение которой возможно при творческом отношении.

Мікола Савіцкі, канд. экан. навук
БДЭУ (Мінск)

ДА ПЫТАННЯ ФАРМАВАННЯ ТВОРЧАЙ АСОБЫ

Фарманванне прафесіяналізму з'яўляецца шматвектарным і вельмі склада-ным працэсам. Прафесіяналізм і майстэрства педагога грунтуюцца на інтэграцыі ведаў з розных навук: педагогікі, псіхалогіі, этыкі, арэталогіі, гісторыі, філасофіі, медыцыны, фізіялогіі. Спецыяліст да вяршыняў свайго прафесіяналізму і спеласці ідзе па ўсім жыццёвым шляху: дашкольнае выхаванне – школа – ліцэй, тэхнікум, каледж, ПТВ – ВНУ – паслявузаўская адукацыя і самаадукацыя. Міждысцы-плінарная навука, якая вывучае развіццё і станаўленне асобы і дасягнення вяршыні прафесіяналізму ў пэўным відзе дзейнасці і ў сістэме чалавекапазнання называецца акмеялогіяй (akmelogos – грэц.).

Дасягаюцца вяршыні прафесіяналізму стваральнай дзейнасцю педагога доўгім шляхам праз самапазнанне, самаразвіццё, самарэалізацыю творчага патэн-цыялу і самаўдасканаленне. Каля вытокаў усіх прафесій у адукацыйных сістэмах заўжды стаяў педагог. Роля апошняга ў якаснай падрыхтоўцы спецыялістаў вызна-чальная. А

раз так, то неабходна стварыць вобраз педагога-майстра і распрацаваць навукова-практычныя метады для дыягностыкі і прагназавання прадуктыўнай педагагічнай дзейнасці. Дасягненню вяршыняў прафесіяналізму педагогаў і кіраўнікоў адукацыі замінаюць склаўшыяся стэрэатыпы.

Моцны ўплыў на дасягненне патэнцыяльных вяршыняў педагагічнага майстэрства і рэалізацыю яго на практыцы аказваюць сацыяльна-палітычныя ўмо-вы. У свеце ў педагагічнай практыцы папулярнай лічыцца педагагічная канцэп-цыя Ц.Фрэнэ (1896-1966 гг.) "новага выхавання" – максімальнае ўвасабленне творчых, дэмакратыч-ных пачаткаў. Галоўным прынцыпам гэтай канцэпцыі з'яў-ляецца прынцып свабоды экспрэсіі наогул і славеснай у прыватнасці. Апошняя немагчыма ва ўмовах аўтарытарных метадаў кіравання.

Ц.Фрэнэ надаваў належнае значэнне студэнцкаму самакіраванню як сродку падрыхтоўкі да самастойнага жыцця ў дэмакратычным грамадстве. Але ж на практыцы моладзь бачыць поўную яго нікчэмнасць у паўсядзённым жыцці. У гэтых умовах імкненне педагога на выхавання вяршынь майстэрства ў навучэнцаў ва ўмовах аўтарытарнага кіравання "вертыкалі" становяцца нікому непатрэбнымі. Спробы дэмакратызацыі адукацыі, увядзенне педагагічных навацый уступаюць у супярэчнасць з аўтарытарнай сістэмай кіраывання

Педагогіка сцвярджае, што вучань і студэнт, выкладчык і кіраўнік узаема-фармуюцца ў працэсе адукацыі, у сістэме адносінаў. Разам з тым менавіта ў сістэ-ме адносінаў яны могуць і разбурацца. Такім чынам, неабходна ўлічваць чыннікі, якія з аднаго боку спрыяюць, а з другога перашкаджаюць дасягненню чалавекам вяршынь прафесійнага майстэрства і творчай дасканаласці – "akme". Акмеалогія дапамагае зразумець, у якіх адносінах (абставінах) фармуецца прафесійная спела-сць навучэнца як асобы і ў якіх асоба разбураецца, а ў пэўным асяроддзі і дэгра-дуецца. Выпрацаваць у навучэнца арганічную патрэбнасць у самаадукацыі і сама-арганізацыі дапамагае майстэрства і педагагічная кампетэнтнасць педагога. Гатоўнасць навучэнца да самаадукацыі лічыцца асноўным крытэрыям прадук-тыўнага функцыянавання адукацыйнай сістэмы.

У кіраванні якасцю падрыхтоўкі спецыялістаў належыць разглядаць сістэмы адносінаў "кіраўнік – педагог" і "педагог – студэнт, вучань". Тэорыя педагогікі і яе практыка даказалі, што прафесійная кампетэнтнасць і майстэрства педагога залежыць ад узроўню кіраўніцтва сістэмай адукацыі на канкрэтным аб'екце (школа, тэхнікум, ВНУ, міністэрства, ...).

Н.В. Шутилина
БГЭУ (Мінск)

ПОДГОТОВКА КАДРОВ ОПТОВОЙ ТОРГОВЛИ ДЛЯ РАБОТЫ В НОВЫХ УСЛОВИЯХ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ

В условиях становления рыночных отношений в республике усложняется хозяйственная деятельность предприятий оптовой торгов-